

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2016. május 6.

NÉMET NYELV

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

1. A dolgozatok javításakor a Javítási-értékelési útmutatótól eltérni nem lehet.
2. Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont.
3. Fél pont és többletpont nem adható.
4. Minden egyértelmű jelölést el kell fogadni (például aláhúzás helyett karikázást).
5. Ha a tanuló javítja a megoldását és a javítás egyértelmű, akkor elfogadható a jó megoldás.
6. A feladatok értékelésére a szürke mező szolgál. Ebben jelölje a helytelen megoldást mindig nullával, a helyeset pedig eggyessel!

Példa:

11.	0	← helytelen
12.	1	← helyes

7. Az írásbeli vizsgán összesen 117 pont szerezhető. Az egyes vizsgarész-összetevők arányát a vizsgaleírás szabályozza, ennek alapján meghatározott az egyes vizsgarész-összetevőkben a vizsgapontok száma.

Vizsgarész-összetevő	Vizsgapont
Olvasott szöveg értéke	33
Nyelvhelyesség	18
Hallott szöveg értéke	33
Íráskészség	33
Összesen:	117

Az egyes vizsgarész-összetevőkben a kérdések száma nem egyezik meg a vizsgapontok számával, ezért átszámításra van szükség. A vizsgapontok kiszámításához használja a Javítási-értékelési útmutatóban található átszámítási táblázatokat! A füzetek végén található összesítő táblázatba be kell írnia a tanuló összes megszerzett pontszámát, valamint az átszámítási táblázat segítségével meghatározott vizsgapontokat is (átszámított vizsgapont). Az *Íráskészség* vizsgarészben nincs szükség átszámításra.

Figyelem! Az Íráskészség feladatok értékelésében változás történt.

Első feladat

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme **meghaladja a 120 szót**, a *Tartalom és szöveghossz* pontszámából **1 pontot le kell vonni**.

A *Tartalom és szöveghossz* szempont alapján adott pontszám **0 pont**, ha a szöveg **25 szónál rövidebb**.

Második feladat

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme **meghaladja a 180 szót**, a *Tartalom* pontszámából **1 pontot le kell vonni**.

A *Tartalom* szempont alapján adott pontszám **0 pont**, ha a szöveg **50 szónál rövidebb**.

OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE
1.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezeken kívül elfogadhatók azok a változatok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető. A javító tanár a válaszokban előforduló nyelvi hibákat jelölheti, de ez nem kötelező.

- 0. *drei*
- 1. 11. April
- 2. ein (deutscher) Safaripark / Zoo (*A „Deutschland“ nem elfogadható megoldás.*)
- 3. alle drei Stunden
- 4. ein (kleiner) Raum / getrennt (von den anderen Löwen)
- 5. (nur) mehrere hundert

2.

0.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
C	A	G	I	H	F	D	E

Kimarad: B

3.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezeken kívül elfogadhatók azok a változatok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

- 0. 80 Jahren
- 13. (amerikanischer) Filmproduzent / Amerikaner
- 14-15. leicht wütend wird / faul ist / (ständig) Pech hat
- 16. eine Nebenrolle
- 17. ein Boot
- 18. einen Matrosenanzug
- 19. Bilderbüchern ... Comicheften (*mindkettő kell*)

4.

0.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
C	H	A	B	G	E	F

Kimarad: D

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a feladatpont (legfeljebb 25 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért feladatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Feladatpont	Vizsgapont
25	33
24	32
23	30
22	29
21	28
20	26
19	25
18	24
17	22
16	21
15	20
14	18
13	17

Feladatpont	Vizsgapont
12	16
11	15
10	13
9	12
8	11
7	9
6	8
5	7
4	5
3	4
2	3
1	1
0	0

Források

1. Kinder Gäubote, Juni 2014, S. 2
2. http://blog.zeit.de/kinderzeit/2012/01/12/sechs-stunden-tageslicht_11379
3. Kinder Gäubote, Juni 2014, S. 4
4. www.mittelbayerische.de/nachrichten/jungeleser/taeglich/artikel/kind_sein_auf_xab_schloss_lang/866472/kind_sein_auf_xab_schloss_lang.html

---

NYELVHELYESSÉG

A helyesírási hibával leírt szavak nem fogadhatók el.

Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Variációk megadásakor nem jár pont, még akkor sem, ha köztük van a jó megoldás.

1.

- 0. C) *einen*
- 1. B) *denn*
- 2. C) *gewonnen*
- 3. C) *den*
- 4. C) *für*
- 5. B) *geometrische*
- 6. B) *kann*

2.

- 0. *eine*
- 7. *den*
- 8. *der*
- 9. *den*
- 10. *die*
- 11. *einem*
- 12. *eine*
- 13. *das*
- 14. *die*

3.

- 0. *von*
- 15. *bis*
- 16. *über*
- 17. *nach*
- 18. *für*
- 19. *mit*

Kimarad: *aus*

4.

A feladatban a téves utasítás szerint 5, helyesen 6 felesleges betű van. Amennyiben a vizsgázó egyetlen helyen két megoldást közöl, amely tartalmazza a helyes választ is, az a válasz is 1 pontot ér. Ez a szabály csak akkor alkalmazható, ha a vizsgázó legfeljebb egy rubrikába írt két betűt.

0.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.
G	K	E	L	P	H	B	C	O

Kimarad: A, D, F, J, M, N

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a feladatpont (legfeljebb 27 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért feladatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Feladatpont	Vizsgapont
27	18
26	17
25	17
24	16
23	15
22	15
21	14
20	13
19	13
18	12
17	11
16	11
15	10
14	9

Feladatpont	Vizsgapont
13	9
12	8
11	7
10	7
9	6
8	5
7	5
6	4
5	3
4	3
3	2
2	1
1	1
0	0

Források

1. www.pandaundogi.de/index2.php?cmd=articles&aid=4370
2. www.kiraka.de/spielen-und-hoeren/nachrichten/beitrag/gummibaerchen
3. www.aachener-zeitung.de/ratgeber/familie/jugendliche-informieren-sich-am-liebsten-ueber-suchmaschinen-1.732797#plx625687585
4. www.kiraka.de/spielen-und-hoeren/nachrichten/beitrag/b/orcas-lernen-delfin-sprache/

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

1. Typisch deutsch!

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezeken kívül elfogadhatók azok a változatok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

0. Kaffee und Kuchen

1. Sonntag
2. man geht spazieren
3. in einem (deutschen) Park
4. man muss nicht arbeiten
5. in einem Café *oder* zu Hause (*mindkettő kell, sorrend mindegy*)
6. Käsekuchen (mit Sahne)/ Marmorkuchen /Apfelkuchen

2. Geburtstag feiern

	R	F
0.	X	
7.	X	
8.		X
9.	X	
10.		X
11.	X	
12.		X
13.	X	
14.	X	

3. Auslandssemester

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezeken kívül elfogadhatók azok a változatok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

0. Spanisch

15. im Winter (2011-2012)
16. ein halbes Jahr / ein Semester
17. 150 Euro
18. eine Wohnung suchen
19. (meistens sehr) lustig / entspannt
20. Er konnte weggehen / Es gab immer Veranstaltungen / Partys.
21. Er hat sich Spanien angeschaut / eine Reise nach Portugal / Marokko gemacht. / Er war in Cordoba / Malaga.

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a feladatpont (legfeljebb 21 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért feladatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Feladatpont	Vizsgapont
21	33
20	31
19	30
18	28
17	27
16	25
15	24
14	22
13	20
12	19
11	17

Feladatpont	Vizsgapont
10	16
9	14
8	13
7	11
6	9
5	8
4	6
3	5
2	3
1	2
0	0

Források:

- <http://slowgerman.com/2015/09/15/sg-107-kaffee-und-kuchen>
- www.audio-lingua.eu/?page=recherche&lang=de&recherche=Julia%3AGeburtstag+feiern&id_rubrique=3&id_mot=12
- http://www.audio-lingua.eu/?page=recherche&lang=de&recherche=auslandssemester&id_rubrique=3&id_mot=12

SZÖVEGEK

A transzkripció megegyezik az elhangzó autentikus szöveggel, megtartva az élő beszéd minden jellemzőjét.

1.

Typisch deutsch!

Die Deutschen sind nicht gerade als Gourmets bekannt. Für viele von uns ist Essen nur Nahrungsaufnahme – kein Genuss. Aber was gibt es Schöneres auf der Welt, als etwas Leckeres zu trinken und zu essen? Deswegen möchte ich Euch heute eine typisch deutsche Angewohnheit näherbringen: Kaffee und Kuchen.

Die klassische Zeit für Kaffee und Kuchen ist der Sonntag. Man schläft länger als sonst, steht dann langsam auf, frühstückt ausgiebig, liest vielleicht eine Zeitung, isst lecker zu Mittag und geht dann spazieren. Das natürlich alles am besten mit Freunden und der Familie. Gerne auch mit mehreren Generationen. Geht mal am Sonntag in einen deutschen Park! Ihr werdet sehen,

---

---

wie viele Menschen sich dort tummeln. Sie gehen spazieren, unterhalten sich, besehen sich die Landschaft und freuen sich, dass sie nicht arbeiten müssen.

Wer dann ein paar Kilometer hinter sich gebracht hat, der braucht natürlich eine Belohnung. Und diese Belohnung ist Kaffee und Kuchen. Hier gibt es zwei Varianten: Entweder man geht in ein Café und bestellt dort, oder man backt selbst und isst zu Hause. Klassische Kuchen für den Sonntagnachmittag sind beispielsweise Käsekuchen mit Sahne oder Marmorkuchen in Gugelhupf-Form oder auch verschiedene Varianten von Apfelkuchen.

<http://slowgerman.com/2015/09/15/sg-107-kaffee-und-kuchen>

2.

Geburtstag feiern

– Ja, Julia, mich interessiert's, wie du Geburtstag feierst?

– Also, normalerweise komme ich am Nachmittag aus der Universität nach Hause und meine Mutter hat einen Geburtstagskuchen gebacken. Den darf ich mir auch vorher wünschen und dann essen wir zusammen und trinken Kaffee und essen Kuchen. Und meine Freunde wissen, ab wann ich zu Hause bin und kommen dann vorbei, wenn sie Zeit haben. Und meine beste Freundin bringt mir auch immer noch mal einen anderen Geburtstagskuchen mit und dann packe ich meine Geschenke aus und wir stoßen an und essen nochmal Kuchen. Und am Abend kommt dann meine Verwandtschaft und es wird zusammen Abend gegessen. Und ja, also ich feiere eher selten meinen Geburtstag. Aber letztes Jahr habe ich gefeiert, weil ich dann auch weggegangen bin. Und das haben sich meine Freunde gewünscht. Und da habe ich viel zu essen und zu trinken eingekauft und Pizza gemacht und Salate und alles Mögliche. Und dann haben wir eben zusammen gefeiert, bei mir zu Hause. Und es war sehr schön, aber auch sehr anstrengend, weil eben viele Leute da waren und man möchte es, oder ich wollte mich dann auch mit allen ein bisschen unterhalten und musste mich aber auch ums Essen kümmern.

– Ja, und habt ihr auch getanzt?

– Also, wir haben Musik gehört und ein bisschen getanzt, aber hauptsächlich haben wir uns unterhalten, weil es auch schön war, wenn man mal die Gelegenheit hat, alle Leute auf einmal zu treffen. Und genau, und sich zu sehen, weil sonst haben die meisten eben viel zu tun. Und so hatte man mal die Gelegenheit, einen ganzen Abend miteinander zu verbringen. Und das war sehr schön.

– Also, war für dich ganz schön.

– Ja, aber ich war sehr froh, dass meine Freunde mir sehr viel bei den Vorbereitungen geholfen haben und auch danach beim Aufräumen.

– Okay, danke schön.

www.audio-lingua.eu/?page=recherche&lang=de&recherche=Julia%3AGeburtstag+feiern&id_rubrique=3&id_mot=12

3.

Auslandssemester in Spanien

Ich heiße Jürgen und komme aus Freiburg im Breisgau und ich werde jetzt was erzählen über mein Auslandssemester in Sevilla. Also ich bin Spanisch-Student und habe deshalb im Wintersemester 2012, nee, 2011/2012 ein Auslandssemester in Sevilla gemacht, um mein Spanisch zu verbessern. Ich war dort ein halbes Jahr mit dem Erasmus-Programm. Also

---

Erasmus, das ist ein Studentenaustauschprogramm der Europäischen Union. Das heißt, man bekommt ein Stipendium und kann im Ausland studieren. Die Höhe des Stipendiums variiert von Land zu Land. Also, ich habe damals 150 Euro im Monat bekommen. Also, es ist nicht viel und man kann davon auch nicht überleben, deswegen war ich auch auf die Hilfe von meinen Eltern angewiesen. Als ich in Sevilla angekommen bin, musste ich erstmal selbst eine Wohnung suchen. Das war aber auch sehr leicht in Sevilla, weil es dort viele freie Wohnungen gibt. Die Miete war auch sehr günstig und ich habe schließlich dann das halbe Jahr mit zwei Spanierinnen und einem Ecuadorianer zusammen in einer WG gewohnt. Das war meistens auch sehr lustig und sehr entspannt. Ja, und insgesamt war meine Zeit in Sevilla eine der schönsten Zeiten meines Lebens. Man hat jeden Abend neue Leute kennen gelernt aus allen Ländern der Welt, denn man konnte auch jeden Abend weggehen. Es war immer was geboten, es gab immer Veranstaltungen, immer eine Party.

Ja, und ich mochte auch Sevilla. Sevilla ist eine sehr schöne Stadt und ich mag auch die spanische Mentalität sehr. Ja, man musste natürlich auch zum Studieren in die Uni gehen und ein bisschen etwas lernen, aber das war längst nicht so viel Aufwand wie jetzt in Deutschland. Und deswegen blieb auch noch viel Zeit, um sich Spanien anzuschauen. Also ich war einmal in Cordoba oder in Malaga und habe auch mal eine Reise nach Portugal gemacht, oder Marokko. Ja, und insgesamt hat mir mein Auslandssemester einfach super gefallen und ich kann das nur jedem weiterempfehlen.

http://www.audio-lingua.eu/?page=recherche&lang=de&recherche=auslandssemester&id_rubrique=3&id_mot=12

ÍRÁSKÉSZSÉG

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Az eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szövegkörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A középszinten az írásbeli vizsga minden része a lépcsőzetesség elve alapján épül fel, azaz a feladatok fokozatosan nehezednek. Ez a progresszió az íráskészséget mérő vizsgarészben az értékelési skálákban is megjelenik. Az első, könnyebb feladat skálája inkább az A2 szinthez igazodik, így jóval toleránsabb, mint a második feladathoz tartozó skála, amely a B1 szinten alapul.

A javítás alapelvei

1. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
2. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.
3. A dolgozatban a hibákat jelölni kell. A Javítási-értékelési útmutatóban megadott javítási jelrendszer használata nem kötelező, de célszerű.
4. Az ismétlődő nyelvhelyességi hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.
5. Az adott szinten bizonyos lexikai egységek és nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Erről pontos tájékoztatást nyújt a vizsgakövetelmény (40/2002. OM rendelet). Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni.
6. A helyesírási szabályok legutóbbi módosítása szerint esetenként kétféle alak is elfogadható: pl. *kennenlernen* (ajánlott írásmód) – *kennen lernen* (alternatív írásmód). Ld. Duden.
7. **Figyelem!** A „nullázási szabály” a két feladatban különböző! Amennyiben az első feladatban valamelyik szempont alapján a dolgozat 0 pontos, akkor a másik értékelési szempont alapján is 0 pontot kell rá adni. A második feladatban csak a *Tartalom* értékelési szempont alapján 0 pontos dolgozatok lesznek a többi szempont alapján is 0 pontosak. A két feladat értékelése egymástól független. Tehát ha a dolgozatot a fenti szabály miatt lenullázza az egyik feladatban, akkor a másik feladat értékelése nem lesz automatikusan 0 pont!
8. **Figyelem!** Az *Íráskészség feladatok értékelésében változás történt.*

1. feladat:

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme **meghaladja a 120 szót**, a *Tartalom és szöveghossz* pontszámából **1 pontot le kell vonni**.

A *Tartalom és szöveghossz* szempont alapján adott pontszám **0 pont**, ha a szöveg **25 szónál rövidebb**.

---

2. feladat:

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme **meghaladja a 180 szót**, a *Tartalom* pontszámából **1 pontot le kell vonni**.

A *Tartalom* szempont alapján adott pontszám **0 pont**, ha a szöveg **50 szónál rövidebb**.

9. A második feladatban a vizsgázónak választási lehetősége van, és a megoldása elé beírja, hogy melyik témát kívánja kidolgozni. Ha a vizsgázó a második feladatban mindkét választási lehetőséget kidolgozza, és a javító tanár számára nem derül ki egyértelműen, hogy melyik feladatot választotta, akkor az első témát kell kijavítani és értékelni.

Első feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom és szöveghossz	5
Nyelvhelyesség	5
Összesen	10

Amennyiben a dolgozat valamelyik szempont alapján 0 pontos, akkor a másik értékelési szempont pontszáma is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom és szöveghossz

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- megfelelően dolgozta-e ki a témát,
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A tartalmi teljesség megítélésénél az a döntő, hogy a vizsgázó közli-e az adott szituációban lényeges információkat. Egyes vizsgafeladatoknál a tartalom értékelésénél a segédanyag (input) tartalmi információi is irányadóak lehetnek. Ekkor azt is figyelembe kell venni, hogy a vizsgázó írásműve nem tartalmaz-e sokkal kevesebb információt, mint a segédanyag. Amennyiben a feladat nem tartalmaz erre vonatkozó utasítást, akkor nem kérhető számon a vizsgázón az összes, segédanyagban megjelenő információ.

A dolgozat tartalmi szempontból megfelelő abban az esetben is, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír.

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket a *Tartalom* szempontnál nem lehet értékelni. Ez vonatkozik a megadott szövegből értelem nélkül lemásolt és rossz nyelvi környezetben használt szövegrészekre is. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is. El kell fogadni azonban az olyan szövegrészeket, amelyeket a vizsgázó a segédanyagból vett át, és jó nyelvi környezetben használ.

Amennyiben a vizsgázó olyan információt közöl, ami anyanyelvi olvasó számára nem érthető, a tartalom kidolgozása nem tekinthető teljesen megfelelőnek.

A szöveghossz megadásánál a szószám csak a vizsgázó által létrehozott szövegrészre vonatkozik, azaz nem tartalmazza a központilag megadott részek szavainak számát.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondat, alaktan, helyesírás)

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek,
- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondat, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

Értékelési skála (1. feladat)*Tartalom és szöveghossz*

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó megfelelően dolgozta ki a témát, és elérte a megadott szövegmennyiséget (50–80 szó).	A vizsgázó általában megfelelően tárgyalta a témát, és a megadott szöveghossztól alig tér el.	A vizsgázó csak részben megfelelően tárgyalta a témát, és/vagy a létrehozott szöveg a megadott szöveghossznál rövidebb, de még elfogadható.	A vizsgázó nem megfelelően tárgyalta a témát, és/vagy a létrehozott szöveg nagyon rövid (25 szó alatt). vagy: A vizsgázó más témáról ír.

Figyelem! A feladat értékelésében változás történt.

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme meghaladja a 120 szót, a **Tartalom és szöveghossz szempontnál** az adható pontszámból 1 pontot le kell vonni.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondat, alaktan, helyesírás)

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a megértést nem zavaró hibát tartalmaz.	A szövegben több hiba fordul elő, a hibák alig nehezítik a megértést.	A szövegben sok hiba fordul elő, a hibák néhány ponton nehezítik a megértést.	A szöveg a nyelvi hibák miatt nem érthető.

Második feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	5
Formai jegyek és hangnem	3
Szövegalkotás	5
Szókincs, kifejezőmód	5
Nyelvtan, helyesírás	5
Összesen	23

Amennyiben a dolgozat a *Tartalom* szempont alapján 0 pontos, akkor a többi értékelési szempont pontszáma is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs cél(oka)t.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető a szintnek megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek, és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó anyanyelvi olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy negyedik).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben a megfelelő kérdés feltevése azt jelenti, hogy a vizsgázó megfelelően fejtette ki az adott szempontot.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a *Tartalom* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs*, *kifejezőmód* vagy a *Nyelvtan*, *helyesírás* szempontoknál. A segédanyagból átvett szövegrészek esetében úgy kell eljárni, mint az első feladatnál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség. A dolgozatot akkor is a megadott szempontok alapján kell értékelni, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír, vagy önmagáról ír, amikor általánosan kellene fogalmaznia.

Figyelem! A feladat értékelésében változás történt.

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme meghaladja a **180** szót, a **Tartalom** szempontnál az adható pontszámból 1 pontot le kell vonni.

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg

- megfelel-e a levéllel, mint szövegfajtaival szemben állított formai követelményeknek, azaz helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást,
- hangneme megfelel-e a címzetthez való viszonynak és a közlési szándéknak.

Ennél az értékelési szempontnál a szintleírások engedékenysége az eddigi kipróbálások tapasztalatait tükrözi, amely szerint a levélforma betartása általánosan nagy gondot jelent a vizs-

---

gázóknak. Most a dolgozat e szempont alapján még egy ponttal értékelhető, ha a vizsgázó törekedett a levélforma betartására, azaz a két alapvető formai jegy, a megszólítás és az elköszönés elfogadható, valamint a levél hangneme még megfelelő. Nulla pont akkor jár, ha hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás, ha a vizsgázó levél helyett fogalmazást ír, illetve ha a levél hangneme nem megfelelő. A későbbiekben azonban, amikor elvárható lesz a levél formai jegyeinek ismerete, a formai követelmények szigorúbb elbírálás alá esnek.

Az egyes formai jegyek abban az esetben helyesek, amennyiben a levélírás szabályainak megfelelnek, és illenek a levél típusához. A csak nyelvtani vagy helyesírási hibát tartalmazó variációk e szempont értékelésénél helyesnek számítanak.

Néhány példa a helyes megszólításra és elköszönésre:

Helyes megszólítás	Helyes elköszönés
Sehr geehrte Damen und Herren,/! Sehr geehrter Herr ... ,/! Sehr geehrte Frau ... ,/!	Mit freundlichen Grüßen Mit freundlichem Gruß Freundliche Grüße
Lieber/Liebe....,/! Liebe Freunde,/! Hallo,/! Hallo Peter / Leute / Freunde,/!	Mit (den) besten Grüßen Mit herzlichen Grüßen Herzliche / Liebe / Viele Grüße Herzlich(st) Tschüs / Ciao / Bis bald / Servus

Néhány példa az elfogadható megszólításra és elköszönésre:

Elfogadható megszólítás	Elfogadható elköszönés
Sehr geehrte Herren,/! Verehrter / geehrter Direktor,/! Verehrte LAL Sprachen GmbH,/! Sehr geehrte Redaktion,/! Liebes Jugendmagazin,/! Hi,/!	Mit vielen Grüßen Vielen Dank Ich danke Ihnen im Voraus Mit Hochachtung (elavult) Hochachtungsvoll (elavult)

Helyes dátum:

(Miskolc,)(den) 16.10.2003 – a levél jobb felső sarkában

Elfogadható dátum:

(Miskolc,)(den) 16.10.2003 – nem a megfelelő helyen

Az aláírás akkor helyes, ha az elköszönés alatti sorban van. Néhány példa a helyes aláírásra:

Péter Szabó / Szabó Péter

Péter / die Deutschgruppe / Klasse 10D

Amennyiben az aláírás egy sorban van az elköszönéssel, akkor elfogadhatónak minősül. Nem elfogadható az aláírás abban az esetben, ha ellentmond a levél tartalmának és/vagy hangnemének.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).

A *Szövegalkotás* szempontnál a *Tartalom* szemponttól függetlenül kell eljárni és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy egyszerű kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre. Amennyiben a vizsgázó minden mondatát azonos módon (pl. az „ich” személyes névmással) kezdi, nem mondható el az általa létrehozott levélről, hogy abban a mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a vizsgázó csak azonos szerkezetű egyszerű mondatokat ír, nem kaphatja meg a maximális pontszámot.

Szókincs, kifejezés mód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a *Szókincs, kifejezés mód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „bringen” ige helyett a „holen” igét), ezt a hibát csak a *Szókincs, kifejezés mód* szempontnál lehet értékelni. Ha a vizsgázó egy előljárószót helytelen vonzattal használ (pl. „um+Dativ”), ezt a hibát csak a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondatban, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. A további részletes útmutatást lásd a *Szókincs, kifejezés mód* szempontnál.

Értékelési skála (2. feladat)

Tartalom

Figyelem! Az értékelésben változás történt.

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.	A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A vizsgázó a kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: A vizsgázó egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt. vagy: A vizsgázó legalább négy irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően és nem tárgyalt a többi szempontot. vagy: A vizsgázó három vagy annál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. vagy: A vizsgázó más témáról írt. vagy: A létrehozott szöveg nagyon rövid (50 szó alatt van).

Formai jegyek és hangnem

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak. Helyes a megszólítás, az aláírás, a dátum és az elköszönés.	A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak. Van helyes megszólítás és aláírás, valamint elfogadható dátum és elköszönés.	A szöveg formai jegyei még megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak. Van helyes vagy elfogadható megszólítás és aláírás.	A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonyoknak. Hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás.

Szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelő nyelvi eszközök használatával valódi szöveget hoz létre. A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A vizsgázó törekszik arra, hogy valódi szöveget hozzon létre. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és befejezés. A szövegszerűség csak nyomokban fedezhető fel. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen. Az írásmű izolált mondatok halmazából áll. A levél annyira rövid, hogy szöveggként nem értékelhető.

Szókincs, kifejezés mód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését. A szókincs korlátai miatt többször előfordulhat szóismétlés.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó általában helyesen használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg kevés nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják.	A vizsgázó több hibával használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg több nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják, és/vagy kevés, a megértést nehezítő hiba jellemzi a dolgozatot.	A vizsgázó csak a legegyszerűbb nyelvtani struktúrákat használja. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek a megértést nem befolyásolják, valamint több, a megértést jelentősen nehezítő nyelvi hiba fordul elő benne.	A szöveg a nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibák miatt nem érthető.

Ajánlott jelrendszer

Első feladat

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a következő betűkkel:

Ny = nyelvhelyességi hiba (lexikai vagy nyelvtani hiba),

H = helyesírási hiba,

É = értelemzavaró nyelvi hiba.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = lexikai, nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

nyíl = szórendi hiba,

aláhúzás + i = ismétlődő hiba.

————— i

Az ismétlődő hibákat, valamint az olyan hibákat, amelyeknél az adott nyelvtani struktúra vagy lexikai egység ismerete nem várható el a vizsgázótól, csak a szövegben kell jelölni, a javító sávban nem.

Második feladat

Az áttekinthetőség érdekében érdemes az egyes szempontokhoz tartozó jeleket egy-egy oszlopban egymás alá írni.

Tartalom

A tartalmi szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a szempont sorszámának megadásával:

④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,

√3 (hiányjel + szám) = nem tárgyalt vagy nyelvi okból nem érthető tartalmi szempont,

2- (szám + mínuszjel) = érintett, de nem megfelelően kifejtett tartalmi szempont.

Formai jegyek és hangnem

A formai jegyeket a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

Dátum = D

Köszönés = K

Megszólítás = M

Aláírás = A

A teljesítés minőségét a következő módon jelöltük:

ⓓ (bekarikázott betű) = az adott formai jegy teljesítése helyes,

√A (hiányjel + betű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy,

K- (betű + mínuszjel) = az adott formai jegy elfogadható.

Szövegalkotás

Ennél a szempontnál nem használunk jeleket.

Szókincs, kifejezés mód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a következő betűkkel:

L = lexikai hiba,

ÉL = értelemzavaró lexikai hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

A szövegben a következő jeleket használjuk:

aláhúzás hullámvonallal = lexikai hiba,

aláhúzás hullámvonallal + i = ismétlődő lexikai hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell jelölni a javító sávban.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a következő betűkkel:

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

ÉG = értelemzavaró nyelvtani hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

nyíl = szórendi hiba,

aláhúzás + i = ismétlődő hiba.

Az ismétlődő hibákat nem jelöljük a javító sávban.